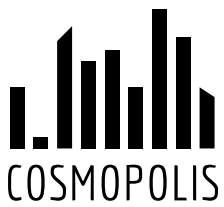

ŠPIONKA V KNIHOVNĚ

PŘÍBĚH
O NADĚJI
A SÍLE
SLOV

MADÉLINE MARTINOVÁ

COSMOPOLIS®

ŠPIONKA V KNIHOVNĚ

MADÉLINE MARTINOVÁ

Přeložila Marcela Nejedlá

THE LIBRARIAN SPY

© 2022 by Madeline Martin

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2023

Translation © Marcela Nejedlá, 2023

All rights reserved including the right of reproduction in whole,
or in part in any form.

This edition is published by arrangement with Harlequin Enterprises ULC.

This is a work of fiction. Names, characters, places and incidents are either
the product of the author's imagination, or are used fictitiously, and any
resemblance to actual persons, living or dead, business establishments, events,
or locales are entirely coincidental.

Cover photos © FoodAndPhoto / Shutterstock, Agata Kadar, Armando
Oliveira, czchampz / Adobe Stock

ISBN 978-80-271-3704-6

Johnovi – děkuju ti, že jsi mi ten rok jak na houpačce
pomohl zvládnout svou nekonečnou láskou
a podporou, a za to, že jsi se mnou absolvoval část
mého průzkumu při našem společném výletě do Lisabonu,
který mi navždy zůstane v paměti.

KAPITOLA PRVNÍ

Ava

Duben 1943

Washington, D.C.

Nebylo nic, co by Ava Harperová milovala víc než vůni starých knih. Zatuchlý pach letitého papíru a zvětralého inkoustu ji zval na cestu do svícemi ozářených sálů panských sídel, zasazených mezi zelenajícími se kopci, nebo prastarých hradů s věžičkami natahujícími se k nekonečným, neznámým nebesům. Byly tu objemné knihy, které kdysi hýčkaly dlaně předků, pročítali je učenci, hltali studenti lačníci po vzdělání. V těch křehkých zažloutlých stránkách se ukrývaly příběhy minulosti a všechno vědění.

Měla opravdu štěstí, že jí nabídli práci v oddělení vzácných knih v Knihovně Kongresu, kde byla prastará vůně historie vždy přítomná.

Prošla pod třemi oblouky k úhledným řadám stolů a opatrně sebrala komínek vzácných knih. Byly různě velké a těžké, měly ohmatané obálky a nerovné okraje stránek, a přesto hromádka nějak pěkně zapadla do sebe jako dokonalá skládačka.

Nedbalý návštěvník tady knihy nechal ležet poté, co si objednal mnohem víc, než mohl za odpoledne přečíst.

Mají větší oči než mozek. Tak to kdysi po Aviných stížnostech na tenhle obvyklý jev – kterým se sama často provinila – zhodnotil její bratr Daniel, když byl doma na dovolené.

A ona si na něj vzpomněla pokaždé, když na nějakou opuštěnou hromádku narazila. Ne že by to měla návštěvníkům za zlé. Ani dávní filozofové by nedokázali pojmut tolik informací za jedno odpoledne. Ale i tak se jí bratrova poznámka líbila, vždycky si vybavila, jak se Daniel usmál, když ji vyslovil.

Oba zdělili po matce mechově zelené oči, i když Avě v nich nikdy netančily takové jiskřičky veselí, jaké byly charakteristické pro jejího staršího bratra.

Pohled na hodinky jí potvrdil, že už je skoro poledne. Sevřel se jí žaludek, když si vzpomněla na krátký rozhovor s panem MacLeishem, který se ten den odehrál. Schůzka s knihovníkem Kongresu byla mimořádnou událostí, zvláště když po ní následovalo načmárání adresy na papírek a příslib nové příležitosti, která by pro ni mohla být zajímavá.

Ať už to bylo cokoli, pochybovala, že by jí to vyhovovalo víc než místo v oddělení vzácných knih. S potěšením studovala starobylé texty, poznatky dokázala zpracovat a utřídit a pomoci tak návštěvníkům knihovny odhalit hledané informace. Co by se jí mohlo líbit víc?

Ava přistoupila k poslednímu stolu vpravo a opatrně zavřela *La Maison Reglée*, ohmataná kožená obálka byla pod jejími prsty hladká jako máslo. Kniha ze sedmnáctého století byla jedním z mnoha gastronomických textů darovaných ze sbírky Katherine Golden Bittingové. Byla to obdivuhodná žena, která

své znalosti využívala ve svých funkcích na ministerstvu zemědělství a v Americké asociaci konzervátorů.

Každá kniha měla svůj příběh a Ava byla jejich strážkyní. Opustit místo tady by bylo jako opustit děti.

Robert se vznášel na svém obvyklém oblaku domýšlivosti a kritickým pohledem sledoval místnost. Zhasla světlo, aby se nemusela dívat na sardonický úšklebek svého spolupracovníka.

Natáhl ruku po *La Maison Reglée* a ve tváři se mu mihl podrážděný výraz.

„Já to uklidím.“ Ava si knihu přitiskla k hrudi. Koneckonců ani neuměl francouzsky. Nedokázal ji ocenit tak jako ona.

Vrátila svazek mezi ostatní ze sbírky, aby rodina byla zase pohromadě, a pak vyšla z honosných prostor knihovny. Přivítal ji svěží jarní washingtonský vzduch, vdechovala ho až k tramvaji, kterou se vydala na adresu napsanou na papírku.

Na E Street 2430, NW dorazila deset minut před schůzkou, což se ukázalo jako výhodné vzhledem ke všemu, čím musela projít, než se konečně dostala dovnitř. U strážní budky před vstupem ji zastavil přísně se tvářící muž, jehož výraz se během jejich hovoru nezměnil. Zjevně neměl pro schůzku o nic větší pochopení než ona.

Když ji konečně pustili dál, vykročila po cestě k budově s mohutnými bílými sloupy. Snažila se potlačit svou až příliš bujnou fantazii – které často popouštěla uzdu – a přinutila se kráčet dál. Další muž ji provedl vchodem do budovy a chodbou až do kanceláře, v níž byl jen stůl a dvě tvrdé dřevěné židle. V porovnání s nimi se zdály židle v oddělení vzácných knih

jako velmi pohodlné. Očividně to bylo místo určené pouze pro pohovory.

Ale o čem?

Podívala se na hodinky. Ať se s ní měl setkat kdokoli, opozdil se o deset minut. Zalitovala, že nechala doma na komodě ležet rozečtenou knihu. Nedávno začala číst *Rebeccu* od Daphne du Maurier, příběh mladé ženy a její nečekané lásky ji okamžitě strhnul. Záložka zůstala u stránek líčících příchod novomanželů do Manderley v Cornwallu.

Dveře do vedlejší kanceláře se rozletěly a dovnitř se přihnal muž v šedém válečném obleku – jednořadé sako s úzkými klopmami bylo navrženo s ohledem na co nejmenší spotřebu materiálu. Posadil se za stůl. „Jsem Charles Edmunds, tajemník generála Williama Donovana. Vy jste Ava Harperová?“

Jediné jméno, které jí něco říkalo, bylo to její. „To jsem.“

Otevřel složku, prolistoval ji a podal jí několik papírů. „Popodepište to.“

„Co to je?“ Přelétla je pohledem, samý právnícký žargon.

„Smlouva o mlčenlivosti.“

„Nepodepíšu nic, co si důkladně nepřečtu.“

Text byl sušší než obsah některých nezáživných vzácných svazků v Knihovně Kongresu. I tak ale pečlivě pročítala každé slovo, zatímco pan Edmunds na ni podrážděně zíral, jako by ji mohl očima přimět k podpisu. To samozřejmě nemohl. Čekala deset minut na jeho příchod; on tedy mohl počkat, než ona zjistí, k čemu se má upsat.

Vše nasvědčovalo tomu, že nesmí nikomu sdělit, co se v místnosti bude říkat o její potenciální pracovní příležitosti. Nebylo to nic až tak hrozivého, a tak podepsala, což pan Edmunds ocenil netrpělivým odfouknutím.

„Mluvíte německy a francouzsky.“ Prohlížel si ji přes brýle s černými obroučkami, hnědé oči ji zkoumavě sledovaly.

„Můj otec byl něco jako lingvista. Musela jsem ty jazyky pochytit.“ Bodlo ji u srdce, když jí hlavou prolétla vzpomínka na okamžik před lety, kdy otec v hovoru volně přešel do němčiny v nadšení z nadcházejícího výletu s matkou k jejich dvacetiletému výročí. *Toho* výletu. Toho, ze kterého se její rodiče nikdy nevrátili.

„A také jste prý pracovala s mikrofilmy.“ Pan Edmunds povytáhl obočí.

Rty jí nejistě zacukaly. Když nastoupila do Knihovny Kongresu, její povinnosti se týkaly spíše oblasti archivnictví než typické role knihovnice, zachycovala tehdy na mikrofilmy staré noviny, jejichž stránky pomalu nahlodával čas. „Ano, to jsem dělala.“

„Vaše vláda vás potřebuje,“ pronesl věčným tónem, který nepřipouštěl námitky. „Jste zvána, abyste vstoupila do Úřadu strategických služeb, Office of Strategic Services – OSS – v rámci programu sběru informací nazvaného Mezirezortní výbor pro získávání zahraničních publikací, the Interdepartmental Committee for the Acquisition of Foreign Publications.“

Mozek jí jel na plné obrátky, jak se snažila pochopit, co právě řekl, otevřela ústa a bezmyšlenkovitě plácla první, co ji napadlo: „To je hodně velké sousto.“

„Zkráceně IDC,“ dodal bez zaváhání a humoru. „Je to tajná operace, v jejímž rámci se získávají údaje z novin a textů na neutrálních územích, což přispívá k shromažďování informací o nacistech.“

„Budu potřebovat výcvik?“ zeptala se, protože si nebyla jistá, jak ji znalost němčiny vybavila pro špehování Němců.

„Jak jsem pochopil, máte veškerý výcvik, který potřebujete.“
Začal před sebou znovu skládat složku. „Pojedete do Lisabonu.“

„Do Portugalska?“

Na chvíli se odmlčel. „Ano, to je jediný Lisabon, který znám.“

Nepochybně by se tam musela dostat letadlem. Začínalo ji mrazit kolem páteře, ale potlačila to. „Proč mě na to doporučují?“

„Protože mluvíte francouzsky a německy.“ Pan Edmunds zvedl ukazováček. „Umíte pracovat s mikrofilmy.“ Přidal další prst. „Fred Kilgour doporučuje váš bystrý intelekt.“ Ještě jeden prst.

To jméno znala.

Předloni pomáhala Fredovi, když převáděl na mikrofilmy zahraniční publikace pro knihovnu Harvardovy univerzity. Po měsících, které strávila stejnou prací pro Knihovnu Kongresu, mu s tím mohla snadno pomoci a on se rychle učil.

„A jste hezká.“ Pan Edmunds se opřel v židli, poslední bod byl vyřízen.

Kompliment byl v takovém prostředí stejně nepatřičný jako nežádoucí. „Co má můj vzhled společného s čímkoli z tady toho?“

Zvedl rameno. „Krásky jako vy mohou získat, co chtějí a kdy to chtějí. Pokud se tedy takhle nemračíte.“ Pokynul bradou. „Měla byste se víc usmívat, panenko.“

Tohle už bylo příliš.

„Neabsolvovala jsem Prattovu univerzitu jako nejlepší z ročníku a nezískala jsem tolik žádané místo v Knihovně Kongresu proto, aby mi někdo říkal panenko.“ Začala se zvedat.

„A máte páteř jako z ocele, slečno Harperová,“ řekl pan Edmunds a zvedl poslední prst.

Otevřela ústa k odpovědi, ale pokračoval: „Potřebujeme tyhle informace, abychom co nejpřesněji věděli, jak bojovat proti skopčákům. Čím dřív budeme mít tyhle podrobnosti, tím dřív tahle válka skončí.“

Zarazila se a poslouchala. Nepochybně věděl, že to udělá.

„Máte bratra,“ pokračoval. „Daniela Harpera, štábního seržanta roty C druhého praporu 506. pěšího pluku 101. výsadkové divize.“

Výsadková divize. Její bratr se postavil strachu z letadel, zatímco ona přísahala, že se k nim nikdy ani nepřiblíží.

„Přesně tak,“ odpověděla pevně. Nebýt jí, Daniel by nikdy nebyl v armádě. Byl by inženýr, jak vždycky chtěl.

Pan Edmunds si sundal brýle a podíval se jí přímo do očí. „Nechcete, aby se vrátil domů dřív?“

Byla to ošklivá otázka, která měla říznout hodně hluboko.

A zabrala.

Čím déle bude válka trvat, tím větší je riziko, že bude Daniel zraněn nebo zabit.

Dělala všechno, aby pomohla. Doporučeními na omezení spotřeby se řídila dobrovolně, dávno předtím, než to nařídil zákon. Každých několik měsíců darovala krev, pokaždé hned, jak jí to lékař dovolil. Místo aby chodila tančit a popíjet do *Elk Clubu* jako její spolubydlící, trávila Ava všechny volný čas v pomocném sboru u Červeného kříže, opravovala uniformy, stáčela obvazy, dělala všechno, o co ji požádali, aby pomohla mužům v zámoří.

Dokonce pravidelně používala červenou rtěnku, utíkala pro drahou rtěnku *Victory Red* od Elizabeth Arden, civilní protějšek k *Montezuma Red*, kterou nosily ženy ve službě. Rudé rty totiž byly výrazem odhodlání pustit se v téhle Hitlerově vál-

ce do boje. A ona by udělala cokoli, aby tomu tyranovi znepříjemnila život.

A pan Edmunds to všechno nejspíš věděl.

„Budete v Lisabonu dělat důležitou práci, která pomůže přivést vašeho bratra a všechny naše chlapce domů.“ Pan Edmunds se zvedl a natáhl k ní ruku, obchodník s obratným jazykem, připravený stvrdit dohodu. „Jdete do toho?“

Ava se podívala na jeho ruku. Měl silné a krátké prsty, upravené nehty.

„Předpokládám, že se tam budu muset dostat letadlem.“

„Ale nebudete z něj muset vyskočit.“ Zamrkal.

Její největší strach se před ní zhmotňoval.

Ale Daniel pro ni udělal mnohem víc.

K tomu, aby se dostala do Lisabonu, bude stačit jedna cesta letadlem. Jedno děsivé vzletnutí a pak přistání a mezitím spousta času ve vzduchu. Začalo ji mravenčit na chodidlech a žaludek se jí zhoupł.

Bylo to zdaleka to nejmenší, co mohla udělat pro něj a všechny ostatní členy americké armády. A nejen pro muže, i pro ženy, jejichž úkoly byly stejně nebezpečné.

Zvedla bradu a podívala se panu Edmundsovi zpřímá do očí. „Už nikdy mi neříkejte panenka.“

„Máte to mít, slečno Harperová,“ odpověděl.

Napřáhla k němu ruku a pevně tu jeho sevřela, jak ji to učil otec. „Jdu do toho.“

Zazubil se. „Vítejte na palubě.“

O týden později v osm ráno ji z bytu, který sdílela s dalšími dvěma dívkami v Naylor Gardens, přijel vyzvednout černý

buick. Ostatní dívky pro ni uspořádaly něco jako večírek na rozloučenou, i když se navzájem znaly jen málo, z posledního cukru upekly dort, který ozdobily jásavě žlutými růžičkami. Velmi laskavé gesto.

Byla ráda, že jim její náhlý odchod nezpůsobí moc problémů. Ve městě, kde bylo jen málo nabídek bydlení, rychle našly někoho, kdo se měl do jejího pokoje nastěhovat hned druhý den – další dívka pracující ve státních službách, v nepostradatelné bílé halence s nažehleným límečkem.

Opustit Knihovnu Kongresu ale nebylo tak lehké. Ava se o ty vzácné knihy starala, jako by byly její součástí, pečovala o ně a něžně je hýčkala, dbala o to, aby byly milované a zacházelo se s nimi s úctou. Zvykla si na krásu knihovny, na hojnost vědění na dosah ruky každičký den. Za ty tři krátké roky, co tu pracovala, se stala studnicí informací, byla připravená pomoci komukoli najít cokoli.

Vždycky byla hrdá na to, jak potřebná se cítí.

Teď se má pustit na neznámé území, o kterém ví jen to, co shromáždila za ten týden při svém zběsilém pátrání. Aspoň z toho, co se jí podařilo zjistit o Lisabonu, usoudila, že je důležité zabalit si několik klobouků, které by jinak snadno nechala doma. Kdyby se v Portugalsku ukázala na veřejnosti bez klobouku, považovali by ji za prostitutku.

A když už se do toho dala, využila poslední přidělové lístky číslo 17 na nové lodičky. Vzhledem k tomu, že byly na výběr jen čtyři barvy, dala přednost černé před hnědou, městskou hnědou a armádní červenohnědou. Boty nosila k jednoduché zelené zavinovací sukni áčkového střihu a zeleno-bílé blůzce z umělého hedvábí.

Když měla všechno hotové, čekala ji už jen mučivá cesta na

letišť. Prázdným žaludkem jako by se jí prohánělo hejno včel. Byla příliš nervózní, než aby ráno dokázala něco sníst.

„Nechcete se před odletem podívat na Mall?“ Řidič se jí v zrcátku podíval do očí. „Sakury právě rozkvetly a máme dost času.“

Po strašlivém útoku na Pearl Harbor Američani zanevřeli na krásu těchto stromů. Čtyři z nich porazili vandalové a spousta lidí se dožadovala toho, aby tohle gesto dobré vůle Japonska z doby před téměř třiceti lety bylo úplně zničeno.

V rozčilení z příprav na odjezd si Ava ani neuvědomila, že sakury nejspíš rozkvetají. Obvykle to bylo její nejmilejší období ve Washingtonu, i když v době ochranných válečných opatření byl doprovodný festival zrušen.

„To bych ráda,“ odpověděla, vděčná za jeho pozornost a za pár minut, při kterých nebude myslet na obávaný let. „Děkuju vám.“

Řidič zahrnul doleva a auto se vleklo ulicemi předepsanou rychlostí třicet pět mil za hodinu; rychlost vítězství šetřící benzín. Konečně se v dohledu objevil Mall. Nebyl už tak oslnivý, jako býval, dokonale čistý vzhled narušovaly řady dočasných ubytoven a kanceláří pro dívky pracující pro vládu, kolem památníků se černala protiletadlová děla.

Ale stromy byly plné růžových květů, bylo jich tolik, že některé opadávaly a pluly vzduchem nebo tančily na hladině přílivové nádrže Tidal Basin jako nadýchané, křehké sněhové vločky. Ava tolik milovala procházky pod těmito stromy, když květy kolem ní jako by šeptaly a v neznatelném vánku se půvabně snášely k zemi.

Bylo to přesně to, co potřebovala, aby přestala myslet na let, který měla před sebou, a zapoměla na nervozitu z toho, že na

ni čeká pobyt v zemi, o které ví tak málo. Vlastně si nebyla jistá, co z toho je horší.

Aspoň do chvíle, kdy se na ranveji postavila do fronty na nástup do letadla a její nervy vibrovaly do neodbytného hučení motorů.

Letět letadlem bylo mnohem, mnohem horší.

KAPITOLA DRUHÁ

Hélène

Duben 1943

Lyon, Francie

Slova mají moc.

Pohled Héléne Bélangerové spočinul na papíře přilepeném na zdi, čistém a bílém proti šedi starých kamenů, s výraznými černými písmeny.

À bas les Boches.

Pryč s Němci.

Nedávno nalepený plakát nacistické síly, které okupovaly Zone libre už šest měsíců, ještě nestihly strhnout. Neměla by se na ten plakát ani dívat, ale nedokázala od něj odtrhnout oči. Ne když se jí přitom rozbušilo srdce z touhy něco udělat.

Papír ale nejspíš brzy někdo strhne a místo něj se objeví jiný; ukáзка odporu proti jejich utlačovatelům.

Odbojové hnutí, Résistance – stateční muži a ženy, kteří vzdorovali německým okupantům –, o sobě dávalo vědět po celém Lyonu, drze a beze strachu.

Hélène pocítila, jak jí za límec kabátu vklouzl ledový prst, a zachvěla se. Chlad zataženého dubnového podvečera by před

několika lety sotva cítila, ale omezené příděly jídla ve městě se na jejím těle projevíly a tam, kde kdysi byly plné křivky, teď pod kůží čněly ostré kosti. Nacisti ovšem hladem netrpěli. Naopak, bohatě si dopřávali jídlo utržené od úst hladovým rodinám a popíjeli nekonečné litry vína uloupeného z francouzských sklepů. To vše tu bylo jen pro jejich nenasytné choutky.

Odtrhla oči od zdi a rychle vykročila po Rue Sala, dřevěné podrážky bot klapaly po dlažbě. Téměř prázdné ulice a těžké šedé mraky nad hlavou nijak nepřispívaly k úlevě od pocitu strachu, který jí svíral žaludek.

Po proutěném dně nákupního košíku se jí převalovalo jen několik pokroucených topinamburů. Tyhle žluté kvetoucí rostliny se dřív používaly jako krmivo pro dobytek, teď ale jejich hlízy držely francouzský lid při životě, nahrazovaly tuky a maso, které už téměř nebyly k sehnání.

Doufala, že koupí aspoň kousek chleba, ale přišla pozdě. Všechno ztvrdlé zboží už bylo vyprodané, zůstaly jen čerstvé bochníky, které se ale budou moci prodávat až zítra. Jak toužila po dnech, kdy si mohla koupit chleba ještě horký z pece. Ale to bylo předtím, než zákony o přídělech nařídily pekařům, že nesmí prodávat chleba dřív než za čtyřiaadvacet hodin po upečení. Nejenže se ztvrdlý chleba snadněji krájel na přesně odměřené kousky, ale také to Francouzům bránilo zhltnout jídlo příliš rychle. Nebo tak to aspoň tvrdily úřady.

Ne že by na čemkoli z toho záleželo. Poprvé za celé roky se Hélénin prázdný žaludek nesvíral hlady. Tentokrát se jí vnitřnosti svíjely úzkostí z toho, co ji čeká v malém bytě v Rue du Plat.

Nebo spíš z toho, kdo ji tam *nečeká*.

Joseph.